

[Oluf Pedersen.]

at Smaafolk ikke alene skal bære Byrderne fra Krigen, men at alle skal bære i Forhold til, hvad de ejer, saa kan vi løse det Problem. Dette Krav om Ligeret er ikke i Strid med Ønsket om, at vi skal hjælpe hinanden. Der er her en naturlig Statsopgave.

Jeg mener, at vi er Fællesskabet meget skyldigt, mere end vi maaske altid har skønnet paa. Derfor er det naturligt, at vi hjælper hinanden, ikke blot de gamle og de syge, men alle, der af en eller anden Grund er slaaet ud. Det gav vi Udtryk for, da vi stemte for Socialreformen. Men jeg synes, det kan overdrives. Naar Mand, Kone og 2 Børn, uden at være plaget af Sygdom, kan naa op paa over 3 000 Kr. i Socialunderstøttelse, mere end de lavest lønnede Tjenestemænd faar, synes jeg, vi er ude i Overdrivelsen. Jeg synes ogsaa, det er urimeligt, naar en Mand — ifølge Sociallovens § 306 —, som har nægtet at modtage et anvist Arbejde, har Krav paa at faa Hjælp fra det offentlige med Fattighjælps Virkninger. Jeg synes ikke, at den Mand, der nægter at modtage anvist Arbejde, har Krav paa at faa Hjælp fra det offentlige, det være sig med eller uden Fattighjælps Virkninger; det eneste, han trænger til, er at bestille noget. Jeg er ikke for, at man ved Ændring af Sociallovgivningen gaar til at udvide Antallet af dem, der faar Hjælp med Retsvirkninger eller Tab af Valgret. Enten trænger de uden egen Skyld, og saa maa Hjælpen ydes uden Retsvirkninger, eller ogsaa fortjener de ikke at faa Hjælp, og saa skal de heller ikke have det, bortset fra enkelte Undtagelser.

Nu er jeg klar over, at hvis man løser Jordspørgsmaalet, vil megen nu nødvendig Socialforsorg være overflødig. Det vil give Udstykning, og vi ved jo, at Udstykning betyder større Høst og billigere Omsætning til Fedevarer. Det fremgaar af Beretningen fra Landøkonomisk Driftsbureau fra 1937—38, at Husmandsbruget havde et Kærneudbytte paa 30½ kg pr. ha imod 27½ for de store Gaarde, og at Udbyttet for Grovfoder var 30 pCt. større, i alt 4 486 Foderenheder pr. ha imod 3 257. Det fremgaar heraf, at den Paastand, der har været fremført i nogle konservative Hovedstadsblade: at hvis Danmark var udstykket og vi ikke havde de Herregaarde, vi har, vilde man komme til at sulte her i Landet — er ganske urimelig og intet har med Virkeligheden at gøre. Den er kun udsprunget af Uvidenhed. Afrødens Værdi var i Gennemsnit for Husmandsbruget 438 imod 387 for de store

Gaarde, betydeligt mere end til Dækning af det øgede Hestehold. Men dertil kommer den bedre Omsætning. Man fik for Husmandsbrugets Vedkommende 3 756 kg Mælk pr. Ko imod 3 406 kg paa de store Gaarde, eller 6,1 Øre pr. Foderenhed imod 5,6 Øre. Overskuddet pr. Gris var større, tidligere endda helt op til det tidobbelte, og for samme Udgift havde man i de smaa Brug en langt større Indtægt pr. Høne. Man kan ud fra dette tværtimod sige, at hvis vi ikke i Danmark havde den Udstykning, vi har, vilde der ikke være noget til Eksport, og hvis hele Danmark havde været et Herregaardsland, vilde der have været Hungersnød i Danmark under de nuværende Vilkaar.

Derfor synes jeg, det er sørgeligt, at vi fik lavet Kornordningen, saa den blev til en Særfordel for de store Gaarde. Det er helt urimeligt, at de, der har den største Avl, faar mere for hver hkg Sæd, de sælger. Denne Fejl bør man i alt Fald ikke lave en Gang til, men der er jo den Vanskelighed ved at rette Fejlen, at man ikke har villet være med til en Salgsafgift, som kunde hindre, at denne Uret blev kapitaliseret og solgt til Ulykke for Køberne. Naar Husmandsbruget giver 542 Kr. pr. ha i samfundsmæssigt Udbytte mod kun 275 Kr. for de store Gaarde, saaledes at vore Herregaarde giver os et aarligt Tab paa op imod 100 Mill. Kr., saa synes jeg, det er naturligt, at man fremmer Udstykningen. Udstykningen giver jo ikke blot Beskæftigelse ved selve Byggeriet, men ogsaa lønnende Arbejde ud i Fremtiden, og jeg er ganske enig med Venstres Ordfører, som under Debatten om Landarbejderhusene sagde, at han hellere havde set, at disse Midler var blevet anvendt til Udstykning. Men Udstykningen vil blive fremmet gennem en Grundskyld; det kan vi se alene deraf, at Husmændene er Tilhængere af den og Herremændene imod.

Man skal ikke, naar man prøver paa et opgøre den samfundsmæssige Værdi af de forskellige Driftsformer, begynde med at gaa ud fra den Forrentningsprocent, man har set offentliggjort for de store Gaarde, thi dels er Forrentningsprocenten kun en beregnet Størrelse, som ikke er Udtryk for Lønsomheden, dels er den Udtryk for den særlige Begunstigelse, som Forholdene har givet de store Gaarde.

I en Tid som denne er det nødvendigt, at vi rykker tættere sammen. Det nationale Samarbejde er skabt af Situationen, og det maa ikke blive reaktionært. Jeg haaber, at den Spire, der er lagt til et Samarbejde mellem Retsideernes Talsmænd og de gamle politiske Partier, vil vokse, saaledes at